

Covenant of Mayors
for Climate & Energy

This project has received funding from the
European Union's Horizon 2020 research and
innovation programme under grant agreement N° 896944

Ο ρόλος των πολιτών και της διάδρασης
25 & 26 Ιουλίου 2018

Agencia de Medio Ambiente y Agua
CONSEJERÍA DE MEDIO AMBIENTE
Y ORDENACIÓN DEL TERRITORIO

CENTRE FOR RENEWABLE
ENERGY SOURCES AND SAVING

Περιεχόμενο παρουσίασης:

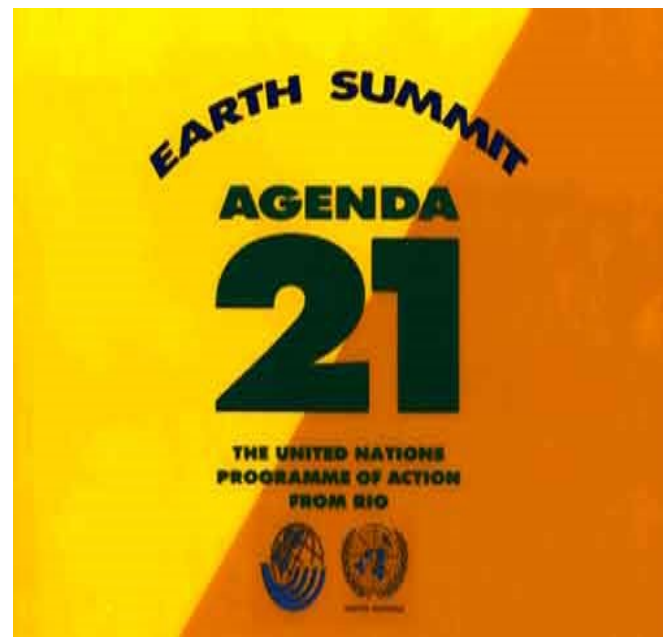
- 1) Η νέα πολιτική αντίληψη
- 2) Η πολιτική της ΕΕ για τη λήψη αποφάσεων
- 3) Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- 4) Η συμμετοχή των πολιτών
- 5) Η ενημέρωση των πολιτών
- 6) Οι ενεργοί πολίτες
- 7) Στρατηγικές προώθησης των Σχεδίων Δράσης

1992, Σύνοδος των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή Σχέδιο “Local Agenda 21”

❖ Ο ρόλος των πολιτών στην επίτευξη των στόχων των σχεδίων δράσης για την αειφόρο ανάπτυξη.

Διαμορφώνεται μια νέα πολιτική αντίληψη

- ✓ Συμμετοχή στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
- ✓ Συναίνεση για την εφαρμογή των σχεδίων δράσης.

Η **ΕΕ** έχει υιοθετήσει αυτή τη νέα πολιτική αντίληψη και την έχει ενσωματώσει σε όλα τα προγράμματα και τα σχέδια δράσης για το περιβάλλον.

Γιατί το περιβάλλον αποτελεί αναμφισβήτητο δικαίωμα και υποχρέωση όλων μας.

Στα ενεργειακά σχέδια δράσης εμπεριέχονται **συναινετικές** και **συμμετοχικές** διαδικασίες.

Γιατί η ενέργεια «ενεργεί» για όλους ανεξαιρέτως τους πολίτες του κόσμου.

Workshop 1 – Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Οι διαδικασίες συμμετοχής των πολιτών θα πρέπει να αναπτυχθούν στο επίπεδο της **Τοπικής Αυτοδιοίκησης** όπου

- ✓ λαμβάνονται σημαντικές αποφάσεις για την καθημερινότητα
- ✓ λειτουργούν οι διαδικασίες οικοδόμησης συναίνεσης για τη διαμόρφωση Σχεδίων Δράσης για το περιβάλλον

Η **Τοπική Αυτοδιοίκηση** θα πρέπει να πληροφορεί, να εκπαιδεύει και να καθοδηγεί τους πολίτες για την

- ✓ διαμόρφωση κοινής περιβαλλοντικής συνείδησης
- ✓ ανάπτυξη πολιτικών της ΕΕ για την Αειφόρο Ενέργεια

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα πρέπει να υιοθετήσει ένα νέο μοντέλο διαχείρισης της Ενέργειας που θα στηρίζεται στην:

- ✓ ορθολογική χρήση των ενεργειακών πόρων
- ✓ εξοικονόμηση της Ενέργειας
- ✓ ενεργό προστασία του περιβάλλοντος

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα πρέπει να κατευθύνει τους πολίτες προς τη σωστή διαχείριση της Ενέργειας επιδιώκοντας **ευρεία συμμετοχή**.

Workshop 1 – Η συμμετοχή των πολιτών

Πως μπορεί να επιτευχθεί η συμμετοχή των πολιτών στα σχέδια δράσης;

Απαραίτητος παράγοντας για την **ευρεία συμμετοχή** των πολιτών είναι η **συναίνεση** και η συναίνεση μπορεί να επιτευχθεί μόνο με καλά και σωστά ενημερωμένους πολίτες.

Ανοιχτή επικοινωνία μεταξύ Τοπικής Αυτοδιοίκησης και πολιτών

Ενημέρωση με στόχο την ευαισθητοποίηση

με βάση τη σωστή και τεκμηριωμένη πληροφορία που θα

Μεταδίδεται – Διαχέεται - Δημοσιοποιείται

Τι περιλαμβάνει η ενημέρωση;

- Την περιγραφή της **σημερινής** κατάστασης.
- Τους **λόγους** που επιβάλλουν τα νέα σχέδια δράσης.
- Την πλήρη και ουσιαστική **τεκμηρίωση** της ανάγκης τους με έρευνες και επιστημονικές μελέτες, όπου αυτές είναι απαραίτητες.
- Τα άμεσα και μεσοπρόθεσμα **ατομικά οφέλη** ή τα **συλλογικά οφέλη**, που ίσως περιορίζουν το ατομικό συμφέρον αλλά βοηθούν το κοινωνικό σύνολο.

Σε ποιους απευθύνεται;

Σε άτομα ή ομάδες χρηστών (stakeholders) που μπορούν να **συμμετέχουν στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση του σχεδίου δράσης**

(μεμονωμένα άτομα, φορείς, οργανισμοί, ιδρύματα, λειτουργοί, επιστήμονες, ΜΚΟ, κοινωνικές ομάδες, επαγγελματίες κλπ).

Και τι μορφή έχει;

Διαφορετική μορφή για κάθε **ομάδα χρηστών** ανάλογα με τον τρόπο που χρησιμοποιεί την **ενέργεια** και τα αναμενόμενα **οφέλη** από την αλλαγή στον τρόπο διαχείρισης

- ✓ **Σχολεία:** εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση σε θέματα βιώσιμης ενέργειας
- ✓ **Πολίτες:** πληροφόρηση για την καθημερινή σωστή διαχείριση της ενέργειας, παροχή κινήτρων για χρήση ΑΠΕ.
- ✓ **Επαγγελματίες και επιχειρήσεις:** πληροφόρηση σε θέματα εξοικονόμησης ενέργειας για τη μείωση του λειτουργικού κόστους, προώθησης ενεργειακά αποδοτικών προϊόντων, χρηματοδότησης για πράσινη ανάπτυξη κλπ.

- Η ενημέρωση θα πρέπει να είναι δυναμική και να έχει τη μορφή συνεχούς **επικοινωνίας** και ανταλλαγής γνώσεων.
- Η ενημέρωση θα πρέπει να έχει **στόχους** ανάλογα με την ομάδα χρηστών στην οποία απευθύνεται.
- Η ενημέρωση θα πρέπει να είναι **συνεχόμενη** καθ' όλη τη διάρκεια της δράσης, αλλά και μετά το τέλος της για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και τη δημιουργία ορθών πρακτικών.

Η **σωστή ενημέρωση** ενεργοποιεί τους **πολίτες** οι οποίοι με τη σειρά τους:

- ✓ **συμμετέχουν** στις συζητήσεις για το νέο μοντέλο διαχείρισης της Ενέργειας παίρνοντας θέση σε κρίσιμα ζητήματα
- ✓ εκτός από το προσωπικό αντιλαμβάνονται και το **κοινό όφελος**, υιοθετώντας ορθές πρακτικές διαχείρισης της Ενέργειας
- ✓ **παρακολουθούν** την υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης για την Ενέργεια και παρεμβαίνουν όταν διαπιστώνουν παρατυπίες

DZIERZONIOW, Poland

Energy Days in Dzierzoniow

MUNSTER, Germany

The Citizen's Pact for Climate Protection

REGGIO EMILIA, Italy

Encouraging behavior change in mobility

NAESTVED, Denmark

Municipal involves business sector

LA SPEZIA PROVINCE, Italy

Together for energy-efficient buildings

IVANIĆ-GRAD, Croatia

Engaging citizens for energy-efficiency

WEIZ, Austria

Unlocking energy savings in the schools

DZIERZONIOW, Poland

Energy Days in Dzierzoniow

Στόχοι

✓ **Ευαισθητοποίηση του κοινού** και υποστήριξη της τοπικής επιχειρηματικότητας

Περιγραφή

Ενεργειακές ημέρες για το ΣΥΜΦΩΝΟ ΤΩΝ ΔΗΜΑΡΧΩΝ, 2011.

- **Κέντρο πληροφόρησης** σε θέματα εξοικονόμηση ενέργειας.
- **Δημοσιεύσεις** για την ενεργειακή αποδοτικότητα.
- **Eco προσομοιωτής οδήγησης.**
- **Έκθεση «Καλή Ενέργεια»** που με ορθές πρακτικές του «Συμφώνου των Δημάρχων».
- **Αποκομιδή ηλεκτρικών** και ηλεκτρονικών συσκευών.
- **Συναυλίες**, δωρεά δενδρυλλίων.

Αποτελέσματα

- ✓ **1.500** συμμετέχοντες, τοπικές επιχειρήσεις, ΜΚΟ, βιοτέχνες, πολίτες.
- ✓ Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, ψυχαγωγία.

MUNSTER, Germany

The Citizen's Pact for Climate Protection

Στόχοι

- ✓ **Μείωση 40%** του CO₂ μέχρι το 2020
- ✓ **Αύξηση ΑΠΕ σε 20%**, σε σχέση με τα επίπεδα του 1990.

Περιγραφή

- **«Σύμφωνο του πολίτη»**

(Οι κάτοικοι δεσμεύονται για την προστασία του κλίματος λαμβάνοντας μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας στην καθημερινή τους ζωή).

- Καμπάνια με σύνθημα **«Climate seeks shelter in Munster... at your place, too!»**.
- Δημοσιοποίηση, δελτία τύπου, εκδηλώσεις.

Αποτελέσματα

- Διάδοση μηνύματος **«When everybody lends a hand, we can achieve change»**.
- Συμμετοχή **3.500 κατοίκων** στο «σύμφωνο του πολίτη».

REGGIO EMILIA, Italy

Encouraging behavior change in mobility

Στόχοι

- ✓ **Μείωση** των εκπομπών του CO₂.
- ✓ Προώθηση της **βιώσιμης** κινητικότητας. (Πιλοτικό έργο της «Local Agenda 21»).

Περιγραφή

- **“Pedibus”** και **“Bicibus”**

(Συνοδεία μαθητών για το σχολείο από γονείς ή εθελοντές, με τα **πόδια** ή το **ποδήλατο**).

- **“Collect Green Miles”**

(**Διαγωνισμός** σχολίων για συγκέντρωση **«πράσινων μιλίων»** για κάθε ταξίδι που πραγματοποιείται με τα πόδια, με το ποδήλατο και τις δημόσιες συγκοινωνίες).

- Εκπαιδευτικά **εργαστήρια** για τη βιώσιμη κινητικότητα και την οδική ασφάλεια.

Αποτελέσματα

- **Αύξηση** του ποσοστού των παιδιών που πηγαίνουν στο σχολείο με το ποδήλατο.
- **Εκπαίδευση** σε πολλά περιβαλλοντικά και κοινωνικά θέματα.

NAESTVED, Denmark

Municipal involves business sector

Στόχος

- ✓ **Μείωση** των εκπομπών του CO₂ κατά 30% μέχρι το 2020 και 50% μέχρι το 2030 έναντι του έτους αναφοράς του 2007.

Περιγραφή

- «**Δίκτυο μηδέν άνθρακα**». Συμμετέχουν **34 μικρομεσαίες επιχειρήσεις** (ΜΜΕ).

Αποτελέσματα

- Μείωση εκπομπών CO₂ κατά **500** τόνους.
- **Ανταγωνιστικά** πλεονεκτήματα για τις επιχειρήσεις.
- **Εκσυγχρονισμός** εξοπλισμού.
- Αλλαγές στις **συνήθειες** της κατανάλωσης της ενέργειας.
- Παράδειγμα **ενθάρρυνσης προς** τις ανεξάρτητες επιχειρήσεις.
- Ανταλλαγή **τεχνογνωσίας** μεταξύ των επιχειρήσεων και της τοπικής κυβέρνησης.

Στόχοι

- ✓ **Υποστήριξη** των μικρών και μεσαίων δήμων στην εφαρμογή των ΣΔΑΕ.
- ✓ **Μείωση** των εκπομπών CO₂ από τα δημοτικά κτίρια.
- ✓ **Ενεργός συμμετοχή των κατοίκων** κατά τη διαδικασία εποπτείας της εφαρμογής των ΣΔΑΕ.

Περιγραφή

- Συμφωνία συνεργασίας «**Εδαφικού Συντονιστή του Συμφώνου**» μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της επαρχίας La Spezia.
- Έργο ενεργειακών ελέγχων για **250 δημόσια κτίρια** με άμεση υποστήριξη και χρηματοδότηση.
Πλατφόρμα "AuditGIS" για τη διάθεση όλων των πληροφοριών στο κοινό μέσω διαδραστικών χαρτών και για την παρακολούθηση της κατανάλωσης ενέργειας και εκπομπών CO₂.

Αποτελέσματα

- Η επαρχία έχει βοηθήσει **32 δήμους** στα ΣΔΑΕ. τους παρέχοντάς τους τα αναγκαία μέσα στήριξης μέσω ειδικού δικτυακού τόπου.
- Ανέπτυξε, ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων επικοινωνίας με τους πολίτες οι οποίοι έχουν την ευκαιρία **να ελέγξουν τους ενεργειακούς στόχους** σε κάθε δήμο, σχολείο ή δημόσιο κτίριο, χάρη στο λογισμικό «EcoGIS», και να **εξακριβώσουν πώς διεξάγεται μια δράση**.

IVANIĆ-GRAD, Croatia

Engaging citizens for energy-efficiency

Στόχος

- ✓ Ο στόχος της εκστρατείας ENGAGE είναι να κάνει τους πολίτες υπογράψουν μια **προσωπική δέσμευση εξοικονόμησης ενέργειας**.

Περιγραφή

- Οι πολίτες **υπογράφουν σε μια αφίσα** που δείχνει με ποιον τρόπο πρόκειται να χρησιμοποιούν λιγότερη ενέργεια στις καθημερινές τους δραστηριότητες.
- Οι αφίσες στη συνέχεια εκτίθενται σε **δημόσιους χώρους** κατά τη διάρκεια μεγάλων εκδηλώσεων.
- 79 από τους 300 πολίτες δέχτηκαν να **παρακολουθείται η ενεργειακή τους κατανάλωση**.
- Οι **ιδιωτικές εταιρείες** έχουν επίσης εμπλακεί στην εκστρατεία. Για παράδειγμα, ορισμένοι οδηγοί ταξί έχουν δεσμευτεί να αρχίσουν να χρησιμοποιούν βιοκαύσιμα.

Αποτελέσματα

- Τα αποτελέσματα ήταν πολύ θετικά, με μέση μείωση **17% σε ατομικές εκπομπές CO2**.

Το ENGAGE είναι μια πανευρωπαϊκή πρωτοβουλία επικοινωνίας για τη συμμετοχή των πολιτών στην οικοδόμηση ενός βιώσιμου ενεργειακού μέλλοντος. Περισσότερες από 60 ευρωπαϊκές πόλεις και σχεδόν 9.000 πολίτες, ενδιαφερόμενοι φορείς, δημόσιοι υπάλληλοι και εκλεγμένοι συμμετέχουν στην εκστρατεία από το 2010.

WEIZ, Austria

Unlocking energy savings in the schools

Στόχος

- ✓ Εξοικονόμηση ενέργειας στα **σχολεία**.

Περιγραφή

- Τρία σχολεία και ο δήμος υπέγραψαν **συμβόλαιο 50/50** όπως προέβλεπε το ΣΔΑΕ: Οι οικονομικές εξοικονομήσεις μοιράζονται εξίσου μεταξύ των σχολείων και του Δήμου.
- Δημιουργείται **ομάδα ενέργειας από μαθητές** που εξετάζει τις δυνατότητες εξοικονόμησης και αναπτύσσει σχέδιο δράσης. Σε όλες τις κατηγορίες διορίζονται **Ενεργειακοί Διευθυντές**.
- **Ενημερώνεται η σχολική κοινότητα** με πινακίδες, αφίσες, καταλόγους και βίντεο. Υπάρχουν σημεία και λίστες ελέγχου σε όλες τις τάξεις για την υπενθύμιση ενεργειών.
- Μετά από ένα χρόνο η ομάδα της ενέργειας λαμβάνει την **εξοικονόμηση χρημάτων** και αποφασίζει για το πώς θα τη χρησιμοποιήσει.
- **Αποτελέσματα**
  - Κατά το πρώτο έτος, εξοικονόμησαν περισσότερες από 18.000 kWh, οι οποίες αντιστοιχούν σε είναι περίπου € 1.560 ή **7 τόνους CO2** στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας.
  - Με μείωση της θερμοκρασίας κατά 2 °C στη θέρμανση έγινε εξοικονόμηση 12.656 kWh (πάνω από 10%) της ενέργειας εντός τριών μηνών με μείωση εκπομπών κατά **5 τόνους CO2** και όφελος 1.000 Ευρώ.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

